

для лікування алергічних та інфекційно-запальних захворювань органів дихальних шляхів. Саме тому актуальним є розробка екстемпорального засобу з хлоропіраміна гідрохлоридом для лікування алергічних реакцій. Перспективною формою у цьому напрямку є сиропи.

Валідація як складова фармацевтичного виробництва

Коваленко С. М., Сауліна О. В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Однією з важливих складових фармацевтичного виробництва є валідація, яка являє собою складний процес зі збору та оцінювання даних, починаючи зі стадії розробки до серійного виробництва, що гарантують здатність всіх технологічних процесів з виробництва лікарських засобів, зокрема: обладнання, приміщень, персоналу, сировини і матеріалів, постійно і стабільно досягати очікуваних результатів, тобто документоване підтвердження працездатності системи відповідно до вимог GMP.

Мета дослідження. Вивчення актуальності та сутності валідації фармацевтичного виробництва.

Методи та об'єкти дослідження. Метод аналізу та синтезу, контент-аналіз.

Основні результати. Валідація поглиблює розуміння процесів, дає можливість пошуку шляхів їх оптимізації, знижує ризик виникнення ускладнень та втрат підприємства внаслідок виробництва невідповідної продукції, сприяє зменшенню обсягів випробувань в процесі виробництва як напівпродуктів, так і готової продукції. Належна виробнича практика GMP ЄС [1] і настанова 42-4.0:2020 «Лікарські засоби. Належна виробнича практика» [2] визначають валідацію як дії, які доводять, що методика, процес, обладнання, діяльність або система дійсно приводять до очікуваних результатів.

Валідації, що відповідає світовим стандартам, проводиться в шість етапів:

1 етап. Специфікація вимог користувачів. На цьому етапі необхідно зібрати всі дані про очікування користувачів від системи, процесу або продукту.

2 етап. Спеціалізація функцій. На основі попередніх даних визначається розуміння, яким вимогам і стандартам відповідатиме продукт.

3 етап. Специфікація (повний опис напрямків досягнення відповідності очікуванням).

4 етап. Оцінка монтажу (перевірка документів; показники звіряються зі стандартами, які були задані на етапі сертифікації).

5 етап. Перевірка функціонування – етап тестів в конкретних умовах, на основі якого зроблено висновок про відповідність очікувань клієнтів з реальними показниками.

6 етап. Перевірка експлуатації.

По кожному етапу валідації складаються спеціальні протоколи, а з яких потім збирається загальний документ з підсумками, що підписується всі фахівці, які проводили валідацію та керівник компанії. Якщо валідацію проводила спеціальна компанія по аутсорсингу, вона передає дані в компанію, остання порівнює показники зі своїми даними, а представники ставлять підписи.

Результатом такої перевірки може бути список рекомендацій, який дозволить поліпшити виробничий процес і кінцевий продукт. І якщо їх застосувати, продукт можна вважати валідними.

Висновки. Отже, валідація гарантує якість виробленої продукції і забезпечує виробництво продукції, яка відповідає вимогам якості та завжди потрібна для процесів, систем і обладнання (системи водопостачання, процеси очищення обладнання, процеси виробництва, системи вентиляції та кондиціонування повітря (HVAC), аналітичні методики, комп'ютеризовані системи, автоклави і системи забезпечення стисненим повітрям тощо). Крім того, всі нові системи, процеси та обладнання, які використовуються для виробництва продукції також повинні бути валідовані перед введенням в експлуатацію.

Список літератури

1. The Rules Governing Medicinal Products in the European Union. Volume 4. EU Guidelines to Good Manufacturing Practice Medicinal Products for Human and Veterinary Use. URL: https://ec.europa.eu/health/documents/eudralex/vol-4_en
2. Настанова СТ-Н МОЗУ 42-4.0:2020 Лікарські засоби. Належна виробнича практика. URL: https://www.dls.gov.ua/wp-content/uploads/2020/05/%D0%9D%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%A1%D0%A2-%D0%9D-%D0%9C%D0%9E%D0%97%D0%A3-42-4.0_2020.pdf

Удосконалення технології виробництва таблеток метоклопраміду

Колесник Т.В., Безрукавий Є.А.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

genyab3@gmail.com

Вступ. Фактично немає жодного захворювання шлунково-кишкового тракту, при якому не було б тих чи інших порушень моторно-евакуаторної функції стравоходу, шлунку, тонкої і товстої кишки. Точна діагностика порушень моторики, а також можливості її терапевтичної корекції в клінічній практиці є надзвичайно актуальною проблемою.